

γιάννης αντάμης

one man's land

αποσπάσματα

DREAM
TIGERS

Γιάννης Αντάμης

**One Man's Land,
αποσπάσματα**

Σύνθεση εξωφύλλου: Λήδα Αλεξίου

Τεχνική υποστήριξη: Μάριος Αρσενίου

Dreamtigers 2019

μια κουκκίδα στην απόσταση είναι ένας άνθρωπος

**Μάριος Χάκκας, «Ο Μπιντές και άλλες ιστορίες»,
Κέδρος 1972**

τα περισσότερα από τα απόσπασματα που
ακολουθούν πρωτοδημοσιεύτηκαν, περίπου σε αυτή
τη μορφή, στο βιβλίο «Κατά τον Δαίμονα Εαυτού»,
Εκδόσεις Τόπος 2008

στον αέρα

Στα όνειρά μου βλέπω πως πετάω. Σχεδόν σε όλα μου τα όνειρα. Και στους εφιάλτες μου ακόμα.

Ο τρόπος που πετάω είναι μάλλον αστείος. Πετάω σαν να κολυμπάω. Κολυμπάω στον αέρα. Όλα τα στιλ κολύμβησης τα έχω δοκιμάσει στα όνειρά μου για να πετάξω. Και πετάω πολύ καλά. Ποτέ δεν βουλιάζω. Το ξέρω πως πρέπει να έχω πολλή πλάκα, αλλά ως τώρα κανείς δεν τόλμησε να γελάσει με το πέταγμά μου. Στα όνειρά μου τουλάχιστον κανείς. Δεν πετάω ιδιαίτερα ψηλά. Συνήθως μέχρι τις σκεπές και τις ταράτσες των σπιτιών φτάνω. Και ποτέ δεν πετάω για πολλή ώρα συνεχόμενα. Κατεβαίνω στο έδαφος, μάλλον για να πάρω νέες δυνάμεις και μετά ξαναπαίρνω ύψος. Ξανά και ξανά. Δεν ξέρω γιατί. Ίσως, επειδή καπνίζω πολύ στον ξύπνιο μου, οι αντοχές μου έχουν εξασθενήσει ακόμα κι όταν κοιμάμαι κι ονειρεύομαι. Παλιότερα θυμάμαι πως τα κατάφερνα καλύτερα.

Αυτό που έχει ενδιαφέρον είναι πως στα όνειρά μου μόνο εγώ πετάω. Κανένας άλλος. Δεν έχω δει ποτέ κανέναν ούτε καν να προσπαθεί. Το ξέρουν όλοι τους πως είναι μια ικανότητα που κατέχω μόνο εγώ αποκλειστικά και το δέχονται. Άδικο, το ξέρω. Στο

κάτω κάτω όμως δικά μου είναι τα όνειρα. Αν θέλουν οι άλλοι, ας πετάξουν στα δικά τους.

Πάντως αυτή η αποκλειστικότητα στο πέταγμα έχει φανεί εξαιρετικά χρήσιμη στους εφιάλτες μου. Πολλές φορές έχω γλιτώσει απ' το κακό έτσι, πετώντας μακριά του. Και γελάω βλέποντάς το να με κοιτάζει να απομακρύνομαι, ανήμπορο να με ακολουθήσει. Άλλωστε ο βαθμός σοβαρότητας και επικινδυνότητας των εφιαλτών μου σχεδόν πάντα από αυτό εξαρτάται. Από το πόσο ψηλά και γρήγορα προλαβαίνω να πετάξω.

Το απολαμβάνω το πέταγμά μου. Κι όταν ξυπνώ, ξυπνώ συνήθως στενοχωρημένος. Που δεν μπορώ να πετάξω και στον ξύπνιο μου. Αν και τελευταία με ενοχλεί λιγάκι που ξυπνάω με τα μπράτσα μου να πονάνε από την υπερπροσπάθεια.

Κάποτε έτυχε να ζω ακόμα μια ζωή όπου όνειρο και πραγματικότητα είχαν και πάλι γίνει ένα και δεν ξεχώριζαν. Και ξεχάστηκα μια χαραυγή και δοκίμασα να πετάξω και στον ξύπνιο μου. Τι κρίμα που τελείωσε έτσι γρήγορα και άδοξα εκείνη η ζωή!

ντοστογέφσκυ

Είμαι ο αγαπημένος μου συγγραφέας. Έχω διαβάσει όλα όσα έχω γράψει. Τα πάντα. Κάποια από αυτά μάλιστα και δυο και τρεις φορές. Απ' έξω σχεδόν τα ξέρω όλα. Από στήθους τα απαγγέλλω. Από μνήμης τα ανακαλώ. Από πρόθεση τα επαναλαμβάνω και από άγνοια τα μεταδίδω. Δεν αγαπώ όλα αυτά που έχω γράψει. Υπάρχουν αρκετά που τα απεχθάνομαι. Πάντως για όλα έχω άποψη. Ό,τι δικό μου διαβάζω, σ' αλήθεια το εκτιμώ. Με αφορά και με ενδιαφέρει. Γι' αυτό άλλωστε και είμαι ο αγαπημένος μου συγγραφέας.

Επίσης μου αρέσει πολύ ο Ντοστογέφσκυ.

και κάτι ημερών

Βαπτίστηκα χριστιανός σε ηλικία δύο ετών και κάτι ημερών.

Μέχρι τα δύο μου υπήρξα ειδωλολάτρης και πανθεϊστής. Κακές συνήθειες από εκείνη την παγανιστική περίοδοεποχή της ζωής μου έχουνε μείνει ακόμα ζωντανές.

Ασπάστηκα το δόγμα της ορθοδόξου ανατολικής εκκλησίας μέσω του βίαιου προσηλυτισμού. Προσπάθησα να αντισταθώ, αλλά ήμουν πολύ μικρός και αδύναμος. Έκλαιγα γοερά, μα οι δικοί μου νόμιζαν πως έφταιγε το νερό που ήταν κρύο.

ήταν ένα μικρο καράβι

Το είχαμε κανονίσει από καιρό. Από τον χειμώνα ακόμα. Φροντίσαμε να πάρουμε όλοι τις άδειές μας τις ίδιες πάνω κάτω μέρες. Για τις λεπτομέρειες φρόντισε κάποιος από την παρέα που το είχε ξανακάνει. Ήταν και κάποιος άλλος που είχε δίπλωμα ανοιχτής θαλάσσης. Κι έτσι δεν χρειάστηκε να νοικιάσουμε και πλήρωμα. Οι υπόλοιποι που δεν ξέραμε, θα μαθαίναμε. Κι ας μην τα είχαμε καταφέρει ούτε καν στην ανοιχτή στεριά ακόμα. Έτσι ξεκινήσαμε για ένα μακρύ ταξίδι μες στο Αιγαίου τα νερά. Δώδεκα άνθρωποι, όλοι διαλεχτοί. Παιδιά βασιλιάδων όλοι μας. Κι έμοιαζε με κιβωτό το καραβάκι μας, με όλα τα είδη των ανθρώπων έτσι μαντρωμένα.

Οι πρώτες μέρες πέρασαν ξέγνοιαστα. Οι δεύτερες εξωφρενικά. Λίγο οι ορίζοντές μας που ξαφνικά μεγάλωσαν. Λίγο που το ποτό δεν έλεγε να στερέψει. Τα πάθη απελευθερώθηκαν. Αποχαλινωθήκαμε. Όλου του κόσμου τους δεσμούς έτσι, εν πλω τους ξαναδέσαμε. Όλης της μίζερης ζωής μας τα δεσμά έτσι, εν θερμώ να κόψουμε βαλθήκαμε.

Οι μέρες όμως περνούσαν και το μικρό καράβι σε κανένα λιμάνι δεν έφτανε. Κανένα από τα αναρίθμητα νησιά δεν ερχόταν να μας συναντήσει. Κάποιοι άρχισαν να ανησυχούν. Και της ανησυχίας τους τα χρώματα πήρε να βάφεται το αρχιπέλαγος. Ταράχτηκε κι αυτό και έβγαλε το γαλάζιο του που έπαψε πια να του πηγαίνει.

Μετά τις μέρες άρχισαν να περνάνε κι οι εβδομάδες. Μεγάλωνε η ανησυχία, θέριευε. Άλλοι κρυφά, άλλοι δειλά δοκίμαζαν το ανεξήγητο να ερμηνεύσουν. Τίποτα δεν κατάφερναν. Φορτίο περιττό του ανθρώπου οι ερμηνείες, μίλια μακριά τις είχαμε βυθίσει. Μόνο εγώ είδα, ένα βράδυ που οι άλλοι είχαν αποκοιμηθεί, από το βάθος του ορίζοντα το κακό με δρασκελιές να πλησιάζει. Μα το πρωί κανένας δεν με πίστεψε. Και το 'χασα έτσι άδικα το στοίχημα που είχαμε σιωπηλά ορίσει. Πως όποιος πρώτος το αντίκριζε, δικαίωμα να το βαφτίσει όπως ήθελε θα είχε. Και σε πέντ' έξι εβδομάδες σώθηκαν όλες οι τροφές.

Αρχίσαμε να ψαρεύουμε. Μα είχαν και τα ψάρια σαν τα νησιά κι αυτά εξαφανιστεί. Μονάχοι απομείναμε. Δώδεκα άνθρωποι σε ένα μικρό καράβι. Ανάμεσα στη θάλασσα και τον ουρανό. Στη ρωγμή του χρόνου. Στο πουθενά. Μετά μας έλειψαν και οι νύχτες. Ζούσαμε μια μέρα ατελείωτη. Χωρίς ήλιο. Μόνο φως. Φως εκκωφαντικό. Να ταξιδεύουμε σε ένα απέραντο, διαβολικό λευκό. Κάποιος για

αστείο είπε πως είχαν οι μέρες τις δημιουργίας
ερήμην του Θεού την αντίστροφη πορεία τους
διαλέξει.

Και τότε ρίξαμε τον κλήρο.

δι' ασήμαντον αφορμήν

Το πρωί εκείνο έγινα μάρτυρας ενός ακόμη επεισοδίου δι' ασήμαντον αφορμήν. Ήμουν στους πρώτους της ημέρας μου κόκκους καφέ, όταν άκουσα τις φωνές τους. Πελάτες και προσωπικό, καμιά δεκαριά άτομα όλοι, τρέξαμε έξω. Να δούμε, αφού να τους ακούμε μονάχα δεν μας έφτανε.

Τα πρόσωπα του δράματος ήταν δύο. Ένας με μια άσπρη ποδιά σφιχτά στη μέση του δεμένη κι ένας άλλος. Ένας από αυτούς τους άλλους που κάθε φορά, όταν τους συναντώ, γνωρίζω την κεραυνοβόλο αντιπάθεια. Η διαφορά τους είχε ως αφετηρία την επικίνδυνη οδήγηση ενός από τους δύο. Ή και των δύο, δεν κατάλαβα ακριβώς. Δεν προσπάθησα να καταλάβω. Αυτομάτως και ενστικτωδώς πήρα το μέρος του τύπου με την άσπρη ποδιά. Όση ώρα κάποιοι από τους περαστικούς – πόσο περαστικοί αλήθεια είναι κάποιοι άνθρωποι;– ανέπτυσσαν εθελοντικώς τις ειρηνευτικές τους πρωτοβουλίες, εγώ βάλθηκα να φαντάζομαι τι ακριβώς σήμαινε η άσπρη αυτή ποδιά. Και στενοχωρήθηκα πολύ, όταν πάνω στην αψιμαχία, αυτή λύθηκε, έπεσε χάμω και βάνανουσα ποδοπατήθηκε. Αν έπρεπε μέσα σ' αυτόν τον χαμό

κάτι στο τέλος να σωθεί, ήταν η λευκότητα αυτής της ποδιάς. Κανείς όμως δεν το σκέφτηκε. Κανείς στον κόσμο ολόκληρο. Μόνον εγώ, που κάπνιζα και παρατηρούσα το επεισόδιο με ενδιαφέρον σχεδόν φίλαθλο.

Τελικά το αιματοκύλισμα απεφεύχθη. Και όλοι επιστρέψαμε στις θέσεις μας. Κι εγώ, στο μεταξύ, είχα για ακόμη μια φορά πέσει έξω. Ο τύπος με την ποδιά στη μέση είχε άδικο.

ωραίος καφές

Το φθινόπωρο του 1998 ήρθα για πρώτη φορά σε επαφή με εξωγήινο πολιτισμό. Ήρθαν μόνοι τους οι εξωγήινοι. Απρόσκλητοι. Ήρθαν και με επισκέφτηκαν στο φοιτητικό μου σπίτι. Πως ήμουν κάποτε φοιτητής πάει πια. Το ξέχασα. Το σπίτι στα Εξάρχεια όμως το θυμάμαι μια χαρά. Φοιτητικό σπίτι με τα όλα του. Η αδερφή μου έλειπε, όταν εκείνοι ήρθαν. Ευτυχώς δηλαδή. Εγώ όμως ήμουν εκεί. Για άλλη μια φορά, λάθος στιγμή σε λάθος τόπο. Τους καλωσόρισα. Πως ήταν εξωγήινοι δεν στάθηκε αρκετό την καλή μου ανατροφή να λησμονήσω. Τους έφτιαξα καφέ και καθίσαμε να τα πούμε. Μου ζήτησαν να σβήσω τα φώτα για να ακουγόμαστε καλύτερα. Πώς το ήξεραν πως τα πάω καλύτερα στο σκοτάδι; Δεν χρειάστηκε να μου το φανερώσουν πως με μελετούσαν καιρό πριν με επισκεφτούν. Το κατάλαβα. Τίποτα πια δεν είχαν να μάθουν από εμένα. Τα ήξεραν όλα ήδη. Ήταν πλάσματα αδιευκρίνιστου φύλου, ηλικίας, καταγωγής και πεποιθήσεων. Έμοιαζαν περισσότερο με σκεύη οικιακής χρήσης, παρά με έμβια όντα. Για να πω την αλήθεια, δεν μου φάνηκαν και ιδιαίτερα έξυπνοι. Είκοσι επτά φορές τους ρώτησα σχετικά με τον σκοπό της επίσκεψής τους και κάθε φορά μού

έδιναν και μια διαφορετική απάντηση. Πριν αναχωρήσουν, έβγαλαν και ακούμπησαν πλάι στα φλιτζάνια ένα ασημένιο κουτάκι και μου ζήτησαν να τους το φυλάξω μέχρι να ξαναπεράσουν. Και μετά σηκώθηκαν να φύγουν. Έτσι απλά. «Ωραίος καφές», μου είπε ο ένας βγαίνοντας από το σπίτι και τον χωροχρόνο μου. Ύστερα από λίγο επέστρεψε και η αδερφή μου. «Πού ήσουν;» τη ρώτησα. Είχε πάει σινεμά.

historia de un amor

Γνωριστήκαμε αρχές Νοέμβρη. Σε ένα καφέ, μικρό καφέ. Ήταν Δευτέρα. Θυμάμαι που διάβαζα στην εφημερίδα τα αποτελέσματα των κυριακάτικων αγώνων. Της έδωσα το τηλέφωνό μου. Την Τρίτη με πήρε και κανονίσαμε να βγούμε την Τετάρτη. Και την Τετάρτη βγήκαμε. Σινεμά. Την Πέμπτη φάγαμε παρέα μετά τη δουλειά. Ποια δουλειά, δεν θυμάμαι τώρα πια. Την Παρασκευή το βράδυ ήπιαμε πολύ. Στ' αλήθεια πάρα πολύ. Το Σάββατο για πρώτη φορά μού ζήτησε να ανέβω στο διαμέρισμά της. Θυμάμαι που άφησα το αυτοκίνητο μπροστά στην πιλοτή. Είπε να σβήσουμε τα φώτα, κι εγώ αντίρρηση δεν είχα. Αγκαλιαστήκαμε μες στο σκοτάδι. Της είπα πως την ήθελα. «Είσαι πολύ όμορφος», μου απάντησε. Παράξενο. Έπρεπε να σβήσουμε τα φώτα για να το δει. Κυριακή πρωί μάς ξύπνησαν με κορναρίσματα. Το αυτοκίνητό μου εμποδίζε.

φαρμακεία

Λάθος επάγγελμα διάλεξα. Φαρμακοποιός έπρεπε να είχα γίνει.

Τι με είχε πιάσει τότε που ήμουν νέος και αρνήθηκα να ακολουθήσω το επάγγελμα του πατέρα μου; Τι παράλογη επιλογή. Κρίκος βαρύς στην αλυσίδα των μεγάλων της ζωής μου λαθών. Δεν το ήξερα ότι και τότε έτσι ήμουν, παράξενος και αυτοκαταστροφικός.

Τη λάτρευα αυτή τη δουλειά. Ερασιτεχνικά βέβαια την εξάσκησα αρκετά. Μα δεν τη χόρτασα. Δεν πρόλαβα να τη βαρεθώ. Ο κοινωνικός της χαρακτήρας με διασκέδαζε. Με γοήτευε η σχέση εξάρτησης με τους πελάτες. Έβρισκα στην εξουσία της λάθος επιλογής, που γεννά ο πειρασμός της καθημερινότητας, πεδίο δόξης λαμπρό για τα εγκληματικά μου ένστικτα.

Μεγαλώνοντας μες στο φαρμακείο συνήθισα τη χαρακτηριστική του οσμή. Όλα τα φαρμακεία του κόσμου κάπως έτσι μυρίζουν. Η επιστήμη προχωρά ολοένα και η ανθρωπότητα υποχωρεί, αλλά οι θεμελιώδεις οσμές του κόσμου παραμένουν αναλλοίωτες.

Όταν ήμουν παιδάκι και η εγκληματική μου περιέργεια ακόμα δικαιολογούνταν, επιχείρησα να καταπιώ ένα ολόκληρο κουτί με υπνωτικά χαπάκια. Απέτυχα παταγωδώς. Ήμουν μικρός ακόμα και δεν ήξερα. Έπρεπε τα χάπια τα ίδια να καταπιώ. Όχι το κουτί τους! Έτσι συνέχισα να επιβαρύνω το περιβάλλον με τη ρυπογόνο ύπαρξή μου, αλλά το πρώτο μου μάθημα το είχα ήδη πάρει. Στα τέσσερά μου κατάλαβα πολύ καλά ποια η διαφορά μεταξύ ουσίας και περιτυλίγματος.

μακάριοι οι ελεήμονες

Η ελεημοσύνη διαιωνίζει το φαινόμενο της φτώχειας. Δεν το θεραπεύει. Μπορεί να δώσει μια λύση προσωρινή στην πείνα ενός ανθρώπου ή ενός λαού. Ο άνθρωπος ή ο λαός αυτός όμως την επόμενη μέρα πάλι θα πεινάει. Και θα εξακολουθεί να είναι φτωχός. Αν όχι φτωχότερος.

Ουσιαστικά η ελεημοσύνη ωφελεί περισσότερο τον ελεήμονα. Αυτός είναι που θα αισθανθεί καλύτερα που επιτέλους έκανε κάτι σωστό και όμορφο. Που κατάφερε να σκαρώσει ένα διάλειμμα καλοσύνης μέσα σε μία ζωή και μια μέρα εγκληματικά μονότονη και μονότονα εγκληματική. Αν μάλιστα έχει πέσει και μέσα στις μεταφυσικές του προβλέψεις, μπορεί η πράξη του αυτή να τον οδηγήσει ακόμα πιο κοντά στη βασιλεία των ουρανών. Στο βαρύτιμο τρόπαιο στη μεγάλη κούρσα της ζωής. Στο απόλυτο άλλοθι.

Κι εγώ, όποτε προσφέρω ελεημοσύνη, για τον εαυτό μου το κάνω και για κανέναν άλλον. Έχω πλήρη συνείδηση της πράξης μου αυτής. Δεν το κρύβω. Το διατυμπανίζω. Δίνω τα λεφτά μου στους επαίτες μόνο για να κερδίσω την ευγνωμοσύνη τους. Και μόνο όταν η ευγνωμοσύνη τους μπορεί να μου προσφέρει κάτι. Κάτι ελάχιστο έστω. Ένα χαμόγελο,

ας πούμε, που θα μου φτιάξει τη μέρα. Ή έστω τη στιγμή.

Η ανάγκη μου αυτή μεγαλώνει σε περιόδους όπου δεν βρίσκω άλλους τρόπους να κάνω τους άλλους, και κυρίως κάποιο πρόσωπο συγκεκριμένο, να χαμογελάσει. Κι είναι κρίμα, αλήθεια, που οι επαίτες δεν γνωρίζουν πότε ακριβώς η ζωή μου βρίσκεται σε τέτοια φάση. Αν το ήξεραν, θα μπορούσαν και να το εκμεταλλευτούν. Να με εκμεταλλευτούν όπως κι εγώ τους εκμεταλλεύομαι.

Ένα βράδυ –δεν πάει πολύς καιρός– ήρθε στους Χάρτες και με βρήκε ένας γέρος ζητιάνος με το αποφυλακιστήριο στο χέρι. Ήρθε τη στιγμή που για ακόμη μια φορά προσπαθούσα να την κάνω να χαμογελάσει και που για ακόμη μια φορά το ακριβώς αντίθετο είχα κατορθώσει. Είκοσι ευρώ μου στοίχισε η ευγνωμοσύνη του. Είκοσι ευρώ για ένα πικρό χαμόγελο γεμάτο σάπια δόντια. Υποκλίθηκε κι έφυγε χωρίς να πλησιάσει τα υπόλοιπα τραπέζια. Ας ήταν να μπορούσα να ξοδέψω όλον τον γαμημένο πλούτο των εθνών για να της πάρω ένα τελευταίο της χαμόγελο! Αλλά χαμόγελο αληθινό. Αλίμονο, θυμάμαι ακόμα πώς μου χαμογελούσε τότε και ούτε να ξεγελαστώ δεν μπορώ τώρα πια. Αλλά εντάξει. Ας παραμυθιαστώ! Για ακόμη μια φορά. Ότι αυτοί ελεηθήσονται...

ο κακός ο άνθρωπος

Είμαι ο πιο κακός άνθρωπος στον κόσμο.

Έτσι νομίζω τουλάχιστον. Εντάξει, μπορεί και να κάνω λάθος. Πάντως απ' όλους τους ανθρώπους που έχω γνωρίσει στη ζωή και στα ταξίδια μου – και δεν είναι και λίγοι – χειρότερος από εμένα δεν υπήρξε ποτέ κανείς.

Είμαι πραγματικά κακός. Έχω πλήρη αντίληψη της κακότητάς μου και, όποτε τη φανερώνω, το κάνω συνειδητά. Δεν αφήνομαι να παρασυρθώ από άλλα κατώτερα ένστικτα. Μίσος, πικρία, ζήλια, εκδίκηση, όλα αυτά τα περιφρονώ. Δεν τα χρειάζομαι για να είμαι κακός.

Η δική μου κακία είναι αγνή. Πρωτογενής. Αυθύπαρκτη. Ξυπνάει μέσα μου όπως η πείνα το μεσημέρι και η νύστα αργά το βράδυ.

Δεν μου την εμπνέουν το περιβάλλον μου και οι άλλοι. Δεν θα το επέτρεπα ποτέ στον εαυτό μου να είμαι κακός για τους άλλους. Είμαι κακός για τον εαυτό μου. Μπορεί να είναι οι άλλοι που την εισπράττουν, αλλά – ειλικρινά – δεν μισώ, ούτε καν

αντιπαθώ κανέναν τους. Αντιθέτως. Πολλούς απ' αυτούς τους αγαπώ. Ίσως και όλους.

Κάποιους μάλιστα τους αγαπώ περισσότερο. Σ' αυτούς αφιερώνω και το μεγαλύτερο μέρος της κακίας μου. Οι πιο αδύναμοι υποφέρουν. Οι πιο δυνατοί μού την ανταποδίδουν. Και ο κόσμος προχωρά. Και η ζωή συνεχίζεται.

Δεν μπορώ να ξέρω αν γεννήθηκα κακός. Δεν θυμάμαι. Κι όμως, είμαι σίγουρος πως έτσι θα πεθάνω.

Είμαι στ' αλήθεια περήφανος για την κακία μου. Είναι το αγαπημένο παιδί. Το σημαντικότερο δημιούργημά μου. Έργο ζωής.

Κάποτε, όταν ήμουν νέος, προσπάθησα να απαλλαγώ από αυτήν και να αλλάξω. Γρήγορα, ευτυχώς, κατάλαβα την πλάνη μου. Δεν γίνεται να είναι κανείς και ερωτευμένος και καλός άνθρωπος.

τα χέρια στις τσέπες

Ποτέ μου δεν υπήρξα καλός μαθητής.

Πάντα ωστόσο κατάφερνα να δίνω την εντύπωση πως ήμουν τουλάχιστον επιμελής. Στη χειρότερη περίπτωση οι δάσκαλοί μου με θεωρούσαν έξυπνο και με ιδιαίτερες ικανότητες.

Όλοι είχανε πέσει έξω. Τους είχα όλους ξεγελάσει. Λίγο το βαθυστόχαστο βλέμμα μου, λίγο τα εξωσχολικά μου αναγνώσματα. Τα είχα καταφέρει. Αν διάβαζα και λίγα μαθηματικά, μπορεί και να είχα γίνει απουσιολόγος.

Τέλος πάντων, την ώρα του μαθήματος και όταν δεν έπληττα θανάσιμα, κυριευόμουν από έναν βαθύ τρόμο. Έτρεμα πως κάτι θα με ρωτούσαν και απάντηση να δώσω δεν θα είχα. Και η απάτη μου θα ξεσκεπαζόταν. Γι' αυτό και το κουδούνι του διαλείμματος ηχούσε πάντοτε λυτρωτικά. Το λάτρευα. Ήταν το αγαπημένο μου κομμάτι. Η δική μου μελωδία της ευτυχίας.

Εντάξει. Δεν ήμουν ο μόνος. Οι μαθητές στον κόσμο όλο και σ' όλες τις εποχές προτιμούν το διάλειμμα

από το μάθημα. Ακόμα και οι καλύτεροι. Όλοι ανεξαιρέτως.

Και όμως. Δεν είναι ακριβώς έτσι τα πράγματα. Λοιπόν, αν είμαι σε κάτι καλός – πραγματικά καλός – είναι στο να παρατηρώ τους ανθρώπους. Άργησα να το συνειδητοποιήσω, αλλά ευτυχώς ποτέ δεν είναι αργά. Ακόμα και για τους καταραμένους.

Έτσι, όταν οι άλλες ταπεινές μου ασχολίες μού το επέτρεπαν, παρατηρούσα πως την ώρα του διαλείμματος υπήρχαν κάποια παιδιά που δεν περνούσαν και τόσο καλά. Τα ίδια πάντοτε παιδιά. Σε κάθε διάλειμμα. Δεν ήταν τελικά και τόσο δύσκολο να τα διακρίνεις.

Ήταν τα παιδιά που δεν έπαιζαν ποτέ μπάσκετ. Δεν πείραζαν τις συμμαθήτριές τους. Δεν κάπνιζαν κρυφά στις τουαλέτες. Κανείς δεν έμαθε ποτέ ποια ομάδα υποστήριζαν. Ποτέ δεν τους κάλεσαν σε κανένα πάρτι. Κανείς δεν ενδιαφέρθηκε ποτέ για το τι κάνουν μετά το σχολείο. Τα απογεύματα. Τα βράδια. Χρόνια μετά, στις συναντήσεις των παλαιών συμμαθητών κανέννας –πλέον κανέννας– δεν θα τους θυμόταν.

Μόνο τον απουσιολόγο απασχολούσε η παρουσία τους, κι αν ήταν τυχεροί σε καμιά κοπάνια τους, ούτε καν αυτόν.

Περιφέρονταν μόνα τους στο προαύλιο με τα χέρια
στις τσέπες και περίμεναν το κουδούνι για να
ξαναμπούν στην τάξη. Αυτή ήταν η δική τους
μελωδία της ευτυχίας.

Όσα απ' αυτά τα παιδιά επιβίωσαν, ζουν τώρα
ανάμεσά μας. Ακόμα δεν έχουν βγάλει τα χέρια από
τις τσέπες. Γουστάρουν τη δουλειά τους, όποια κι αν
είναι αυτή.

Και σιχαίνονται τις Κυριακές.

Ήθελα να την πάω μια βόλτα στη θάλασσα. Αυτό μονάχα. Κι ας ήταν η τελευταία μας φορά. Κι ας μην την ξανάβλεπα ποτέ. Κι ας μην τις ξανακοίταζα. Κι εκείνη. Και τη θάλασσα.

Διάλεξα τη μέρα την καλή. Το πιο λαμπρό πρωινό. Μόλις που είχε σβηστεί η νύχτα η μεγάλη. Η πιο σκοτεινή. Υπάρχουν νύχτες που οι άνθρωποι προσπαθούν να ζήσουν. Και μέρες που κάνουν τα πάντα για να πεθάνουν. Κάτι Κυριακές μεσημέρια που αφήνουν την πόλη να τους καταπιεί. Και κάτι βράδια Παρασκευής, ξημερώματα Σαββάτου που τρέχουν τις σκιές τους να βουτήξουν στα ρηχά.

Της έστειλα μήνυμα. Δεν της τηλεφώνησα. Δεν ήθελα να μαντέψει στη φωνή μου τις προθέσεις μου. Δεν έπρεπε να με δει πριν συναντηθούμε. «Θα περάσεις να με πάρεις; Με το δικό σου δεν θα πάμε;» με αιφνιδίασε. «Ας πάμε με τα πόδια αυτή τη φορά», είπα. «Μα είναι μακριά. Κι έπειτα, θα τη βρούμε με τα πόδια; Με το αυτοκίνητο είναι αλλιώς. Ξέρει εκείνο...» με προκάλεσε. «Μην ανησυχείς! Δεν θα χαθούμε. Αφού μαζί τον χτίσαμε αυτόν τον λαβύρινθο. Οι δυο μας. Δηλαδή εγώ τον έχτισα. Εσύ το σχέδιο έκανες μονάχα. Θυμάσαι; Μη φοβηθείς!

Θυμήσου! Λοιπόν, ραντεβού στην πλατεία. Να μοιραστούμε την απόσταση. Και την πόλη να την ξαναμοιράσουμε. Από εκεί η θάλασσα είναι κοντά. Ένα τσιγάρο δρόμος. Άντε δύο», είπα. «Μα μου είχες πει πως το έχεις κόψει!» αντέδρασε. «Ε, και; Πρέπει να καπνίζεις για να ξέρεις πόσο κρατάει ένα τσιγάρο;» είπα και το έκλεισα να την προλάβω.

Ήταν Σεπτέμβρης ακόμα, όταν το σπίτι μου άφησα να πάω να τη βρω. Να ξαναβρώ την πλατεία. Να συναντήσω εκείνη στην πλατεία. Και ως την Τετάρτη ούτε στα μισά δεν είχα φτάσει ακόμα. Απ' όπου κι αν περνούσα η πόλη ερήμωνε. Καμένη γη. Καμένη πόλη. Στις τέσσερις το απόγευμα την είδα. Όπως ακριβώς τη θυμόμουν. Όπως την είχα φανταστεί. Πιο όμορφη από την πόλη μου. Κι από τη θάλασσά μου πιο μακρινή ακόμα. Με χάιδεψε. Με φίλησε.

«Πώς με αναγνώρισες;» τη ρώτησα. «Μα τι ρωτάς;» μου χαμογέλασε. «Κοίτα τριγύρω σου! Μονάχοι απομείναμε. Έλα! Πάμε να την προλάβουμε! Μίκρυναν οι μέρες κι οι δρόμοι μας μεγάλωσαν».

Από την πλατεία έως τη θάλασσα είχε απομείνει του λαβυρίνθου το πιο σύντομο κομμάτι. Μια απάνθρωπη ευθεία, απροσπέλαστη. Από την πλατεία ως την έξοδο. Ευθεία απόλυτη. Ζωή ευθεία. Ήδη τη διακρίναμε τη θάλασσα. Κι αυτό έκανε τη βόλτα μας ακόμα πιο επικίνδυνη. Αριστερά και δεξιά στις όχθες της λεωφόρου έστεκαν της πόλης τα

μνημεία. Τα πιο σπουδαία. Έστεκαν και μας χάζευαν. Τόσους αιώνες άντεξαν. Εμάς περίμεναν. Αυτή τη θριαμβευτική μας βόλτα να ζήσουν κι ας χαθούν. Κι ας μην υπήρξαν ποτέ. Τους τοίχους ψηλαφίσαμε. Τα μάρμαρα. Τις σφαίρες από έναν εμφύλιο που δεν έλεγε να ξεσπάσει. Τα ανείπωτα συνθήματα που χάραξε βέβηλα η ζωή στο μάγουλο της πόλης. Όλης μας της ζωής τα ραντεβού μετρήσαμε ξανά. Όλα εκεί ακόμα ήταν. Η αγορά. Τα δικαστήρια. Και παραδίπλα το γυμνάσιο. Η φυλακή. Το καφενείο. Κανένα τους δεν έλειπε. Όλα τους παρόντα την ύστατη στιγμή. Αριστερά και δεξιά στις όχθες της λεωφόρου. Κι η λεωφόρος μνημείο των μνημείων. Αριστούργημα. Και κάτω απ' την ασφαλτο πάντα η παραλία!

Τη φτάσαμε τη θάλασσα. Την προφτάσαμε. Πάνω που ετοιμαζόταν να λύσει τα σχοινιά της. Μια θάλασσα λευκή. Αρχιτεκτονική. Την είχαμε χτίσει σκόπιμα στην έξοδο της πόλης. Έτσι που η έξοδος με έξοδο να μοιάζει.

Μου άφησε το χέρι. Γύρισα και την κοίταξα. Κι είδα τα κατσαρά της στα φύκια να τυλίγονται. Και τη ματιά της να καταπίνει τον ορίζοντα. Έβγαλε τα παπούτσια της κι η γη αναταράχτηκε. Χωρίς αντίο βούτηξε. Και χάθηκε. Κι εκείνη. Και η θάλασσα.

ο αντίχριστος

Κατά τη διάρκεια της στρατιωτικής θητείας όλα τα αρνητικά στοιχεία των ανθρώπων εμφανίζονται σε βαθμό υπερθετικό. Αυτή είναι και η βασική αιτία που χρόνια μετά την απόλυση θυμόμαστε όσους τότε γνωρίσαμε περισσότερο σαν καρτούν και λιγότερο ως ανθρώπους. Είναι εκεί, όπου οι ψεύτες γίνονται μυθομανείς, οι συλλέκτες κλεπτομανείς, οι ανήσυχοι τρελοί και οι ευαίσθητοι αδερφές. Εγώ στην Τρίπολη παρουσιάστηκα απλώς κακός κι έφτασα στα μισά της θητείας μου να γίνω σχεδόν σατανικός. Απολύθηκα και η κακότητά μου επέστρεψε, ευτυχώς, σε φυσιολογικά επίπεδα. Στα όρια του κοινωνικώς αποδεκτού. Πρόλαβα ωστόσο να προσθέσω στο ενεργητικό μου μερικά ακόμα ειδικά εγκλήματα. Ομολογουμένως όχι από τα καλύτερά μου.

Μια φορά πάντως πέρασα καλά κατά τη διάρκεια της θητείας μου. Τότε δεν το καταλάβαινα. Τώρα όμως το βλέπω καθαρά. Ήταν μια ωραία εποχή. Και έκανα και πολλούς καινούριους φίλους. Φίλους αληθινούς. Όχι ανθρώπους βέβαια, αλλά καρτούν. Ένας από αυτούς ήταν ο Ασημάκης.

Ο Ασημάκης διέπρεψε κατά τη διάρκεια της θητείας του ως διασπορέας ψευδών ειδήσεων. Ειδικότητα εξαιρετικά δημοφιλής και χρήσιμη στη δομή ενός σύγχρονου στρατεύματος.

Στην αρχή τα πήγαινε πολύ καλά. Σημείωνε διαρκώς νίκες καθοριστικές και αξιοζήλευτες. Ακόμα και οι ανώτεροί του, ακόμα και οι πλέον υποψιασμένοι των συναδέλφων του κατάπιναν αμάσητη κάθε ανοησία που ο Ασημάκης τους σέρβιρε.

Αλίμονο όμως. Οι νίκες γρήγορα αποδείχτηκαν πύρρειες. Όσο περνούσαν οι μήνες, τόσο και η αξιοπιστία του Ασημάκη γνώριζε μεγαλύτερη αμφισβήτηση. Δεν είχε προλάβει να παλιώσει και όλοι τον θεωρούσαν ήδη γραφικό. Ακόμα και οι πιο ψαρωμένοι νέοι, ακόμα και οι πιο εύπιστοι καραβανάδες, όλοι τους τον είχαν καταλάβει. Και ο Ασημάκης μέρα με τη μέρα βυθιζόταν στο τέλμα της ανυποληψίας. Επαναλαμβανόταν. Γινόταν ολοένα και πιο βαρετός. Προβλέψιμος.

Τότε ήταν που αποφάσισε να επεκτείνει το πεδίο δράσης του στον χώρο του μεταφυσικού. Ξαφνικά η πτέρυγα γέμισε μυστηριώδεις μικροσκοπικές υπάρξεις που ήταν αδύνατο να τις δει κανείς με μάτι γυμνό και άδολο. Στις τάξεις του επιτελείου είχαν παρεισφρήσει εξωγήινοι, ταξιδιώτες του χρόνου, κανίβαλοι, ακόμα και η μετενσάρκωση ενός παλαιού λαϊκού ειδώλου. Το μπεστ σέλερ όμως των

εξελιγμένων πλέον διαδόσεών του υπήρξε ο Αντίχριστος.

Ο Αντίχριστος ο ίδιος! Που όντας Έλληνα πολίτης και σε ηλικία στρατεύσιμο, βρισκόταν στη μονάδα μας και υπηρετούσε τη θητεία του όπως όλοι μας ή σχεδόν όλοι μας. Απίστευτο! Συνυπηρετούσα με τον Αντίχριστο! Το κακό είχε παραγίνει. Κι αφού κανένας –ούτε καν το κτήνος το ίδιο– δεν γνώριζε ποιος ήταν πραγματικά, εκτός βέβαια από τον παλιόφιλο τον Ασημάκη, αποφάσισα να τον προσεταιριστώ.

Μιας και βρισκόμουν τότε σε θέση ισχύος, του έταξα άδειες άγραφες και ασήμαντες υπηρεσίες για το υπόλοιπο της θητείας του. Αρκεί να μου αποκάλυπτε το πραγματικό πρόσωπο του κτήνους της Αποκαλύψεως. Και ο Ασημάκης δέχτηκε. Και μου κανόνισε ραντεβού μαζί του. Κυριακή βράδυ στον ελαιώνα πίσω από την εγκαταλειμμένη λέσχη των υπαξιωματικών.

Μια βδομάδα μετά ο Ασημάκης πήρε μετάθεση. Και έφυγε από τη μονάδα. Δεν το ξαναείδα ποτέ. Του τηλεφώνησα μια δυο φορές αφότου απολύθηκα αλλά μάλλον είχε αλλάξει νούμερο. Αντιθέτως, με τον Αντίχριστο έχουμε κρατήσει επαφή. Ακόμα και τώρα, τρία χρόνια μετά την απόλυσή μου, συναντιόμαστε κάποια βράδια και τα πίνουμε. Πίνουμε και κουβεντιάζουμε για δουλειές και για τα όνειρά μας.

καμιά δουλειά δεν ειν' ντροπή

Δεν έχω δουλέψει ποτέ στη ζωή μου. Επαγγέλματα βέβαια άλλαξα πολλά. Και τώρα, αν κάποιος με ρωτήσει, πως είμαι δικηγόρος θα του πω. Μου αρέσει να δίνω αυτή την απάντηση. Την προτιμώ από άλλες που έδινα παλιότερα.

Άλλωστε δεν είναι και τελείως ψέματα. Και στην ταυτότητά μου δικηγόρος λέει πως είμαι. Κι έπειτα είναι ωραία δουλειά. Αξιοπρεπής και προσοδοφόρα.

Με τα λεφτά που βγάζω από τη δικηγορία που δεν ασκώ σκέφτομαι να κάνω κάποτε μια δική μου επιχείρηση. Μια επιχείρηση που ήδη την έχω φτιάξει μες στο μυαλό μου. Κι εκεί μέσα η επιχείρηση δουλεύει κανονικά. Εδώ και χρόνια. Και προσωπικό απασχολεί. Και λογιστικά βιβλία κρατάει. Και η πελατεία της αυξάνεται διαρκώς και πληθύνεται. Δεν έχει κέρδη βέβαια ακόμα, αλλά ευτυχώς ούτε και ζημίες. Κι έπειτα υπάρχει και η δικηγορία που δεν ασκώ από την οποία μπορώ ακόμα τα προς το ζην να προσπορίζομαι. Ο τομέας στον οποίο δραστηριοποιείται η επιχείρησή μου είναι τα λάθη. Έρευνα, διαχείριση και εξαγορά λαθών.

Ο κόσμος πάντα έκανε και πάντα θα κάνει λάθη. Κανείς όμως ως τώρα δεν σκέφτηκε την ανάγκη των ανθρώπων να ξεφορτωθούν τα λάθη τους. Αυτή την ανάγκη έρχεται να καλύψει η επιχείρησή μου. Βάση της επιχείρησης είναι η τράπεζα λαθών που έχω δημιουργήσει. Εκεί μπορεί ο καθένας να καταθέσει το λάθος του. Και όχι μόνο. Μπορεί, εάν το επιθυμεί, να το ανταλλάξει με κάποιο άλλο λάθος. Με το λάθος ενός άλλου ανθρώπου. Ακόμη και με ένα δικό μου. Άλλωστε, το μεγαλύτερο μέρος της τράπεζας από δικά μου λάθη αποτελείται. Διότι αυτό που είναι λάθος για έναν πελάτη μου, μπορεί να είναι σωστό για κάποιον άλλον.

Αν πάλι κάποιος δεν βρει στην τράπεζα των λαθών ένα σωστό λάθος για να το ανταλλάξει με το δικό του, του προσφέρεται η δυνατότητα να αποσύρει απλώς το λάθος του. Ως αντάλλαγμα η επιχείρηση του παρέχει ένα άλλο λάθος παρόμοιο με το δικό του αλλά σαφώς μικρότερο. Γιατί όλα τα μεγάλα λάθη ξεκίνησαν κάποτε από μικρά λαθάκια. Και τα μικρά λαθάκια αντιμετωπίζονται ευκολότερα. Οι περισσότεροι όμως τα αφήνουμε και μεγαλώνουν κι έπειτα τίποτα δεν μπορούμε να κάνουμε με αυτά. Αυτή τη δεύτερη ευκαιρία προσφέρει η επιχείρηση με το πρόγραμμα απόσυρσης λαθών.

Ελπίζω και εύχομαι πως, όταν η επιχείρηση πάψει να βρίσκεται μόνο στο μυαλό μου και βγει στους δρόμους, θα βρεθεί επιτέλους κάποιος που να θέλει

να ανταλλάξει κάποιο λάθος του με ένα από τα δικά μου. Δεν μπορώ να το πιστέψω πως δεν υπάρχει ούτε ένα λάθος μου που να μην είναι σωστό για κάποιον. Για απόσυρση βέβαια ούτε συζήτηση. Όλα τους πλέον είναι τόσο μεγάλα που κανέναν δεν εξυπηρετούν.

το στοίχημα

Το φθινόπωρο του 1899 ήρθα για πρώτη φορά σε επαφή με εξωγήινο πολιτισμό. Εκείνη την εποχή ζούσα σχεδόν φυλακισμένος μέσα στο πατρικό μου, σε ένα κουτό μα ωφέλιμο στοίχημα συμμετέχοντας. Κοιμόμουν χωρίς όνειρα, όταν άκουσα το κουδούνι να χτυπάει ρυθμικά και επίμονα. Μέχρι να σηκωθώ από το κρεβάτι, το κουδούνι βαρούσε ήδη δαιμονισμένα. Μέχρι να φτάσω στην είσοδο του σπιτιού, η πόρτα είχε πια ανοίξει από μόνη της, υποχωρώντας μπρος την επιμονή και το ρυθμό της αιφνίδιας επίσκεψης. Μέχρι να υποδεχτώ την εκπρόσωπο του μακρινού και άγνωστου πλανήτη, η εξωτική της ομορφιά είχε εξατμιστεί. Μονάχα μια πόρτα ανοιχτή και η ηχώ ενός δαίμονα - κουδουνιού είχαν απομείνει να την θυμίζουν αμυδρά. Επέστρεψα στην κουταμάρα του στοιχήματος τα οφέλη του καρτερώντας. Γύρισα πίσω στη σχετικότητα του χωροχρόνου μου, που κάνει όλα τα στοιχήματα χαμένα εκ των προτέρων και όλους τους παίκτες εκ των υστέρων νικητές.

το τύχος

Ξυπνήσαμε ένα πρωί και το είδαμε μπροστά μας. Από τη μια άκρη της πόλης απλωνόταν ως την άλλη. Κι αφού κανείς δεν γνώριζε πού άρχιζε και πού τελείωνε η πόλη, σκεφτήκαμε πως και εκείνο δεν είχε τέλος και αρχή. Ήταν φτιαγμένο από καλάμια. Πολύ ψηλό δεν ήταν και σε μερικά σημεία μπορούσες να κοιτάξεις ανάμεσα. Οι περισσότεροι το θεώρησαν αστείο. Κακόγουστο μεν, αλλά αστείο. Λίγοι το πήραν σοβαρά. Μέχρι να βραδιάσει το είχαμε βαρεθεί. Μαζεύτηκαν οι λύκοι της πόλης και από τις δυο πλευρές της και βάλθηκαν να φυσάνε. Οι καλαμιές σαρώθηκαν και πήγαμε όλοι για ύπνο. Ευτυχισμένοι που είχαμε βρει με κάτι τη μέρα μας να απασχολήσουμε.

Το άλλο πρωί ξυπνήσαμε και το βρήκαμε πάλι στη θέση του. Μόνο που αυτή τη φορά ήταν φτιαγμένο από ξύλα. Πώς βρέθηκαν τόσο πολλά ξύλα; Ποιος τα κουβάλησε μέχρι το κέντρο της πόλης; Ξέραμε καλά πως το τείχος είχε χτιστεί από μόνο του. Κανένας δεν έβαλε το χέρι του για να στηθεί. Ποιος θα μπορούσε άλλωστε; Κανείς και για κανένα λόγο δεν ξαγρυπνούσε ακόμα τότε. Γι' αυτό και το είπαμε «τύχος», αφού μόνο του, κατά τύχη, υψώθηκε και

χώρισε στα δύο την πόλη. Κάποιοι άρχισαν να ανησυχούν. Ίσως και να φοβήθηκαν. Οι πιο πολλοί από αυτούς ήταν στην άλλη πλευρά της πόλης. Μετά μάθαμε πως το ίδιο είχαν σκεφτεί και οι άλλοι για μας. Δεν ήταν ιδιαίτερα ψηλό, και με ένα καλό άλμα μπορούσες να κρυφοκοιτάξεις από την άλλη. Γιατί όμως να κοιτάξουμε κρυφά; Πώς έγινε και γεννήθηκε έτσι ξαφνικά το λάθος και το παράνομο ανάμεσά μας; Ακόμα όμως και τον φόβο, ακόμα και την πιο βαθιά ανησυχία τη βαρεθήκαμε. Ήρθαν τότε οι λύκοι της πόλης κι από τις δυο της πλευρές και βάλθηκαν πάλι να φυσούν. Πιο δυνατά αυτή τη φορά. Και πάλι το γκρέμισαν. Αγκαλιαστήκαμε και φιληθήκαμε με τους άλλους και πήγαμε για ύπνο όλοι ευτυχισμένοι.

Την άλλη μέρα δεν ξυπνήσαμε. Ούτε την επόμενη. Τρεις μέρες μετά ξανανοίξαμε τα μάτια μας. Σηκωθήκαμε και τρέξαμε στα παράθυρα και τα μπαλκόνια μας. Και το είδαμε και πάλι εκεί. Μπροστά μας. Θεόρατο. Ατελείωτο να χάνεται στο βάθος της ματιάς μας. Πολύ πιο πέρα από εκεί που είχε ταξιδέψει ο καθένας μας. Ούτε που τους βλέπαμε, ούτε που τους ακούγαμε πια τους άλλους. Γιατί ήταν χτισμένο με πέτρες και βράχια αυτή τη φορά. Και τίποτα δεν φαινόταν ικανό να το γκρεμίσει. Και κατά μήκος τους βρήκαμε όλους τους λύκους της πόλης κρεμασμένους και ξεκοιλιασμένους. Οι καημένοι, όσο και να

φυσούσαν, τέτοιο «τύχος» δεν γκρεμιζόταν. Καμιά φορά όμως δεν ξέρεις. Δεν περιμέναμε να βραδιάσει. Γυρίσαμε σφυρίζοντας στα κρεβάτια μας και στα δικά μας τείχη. Στη δική μας την παλιά διαίρεση. Ξαπλώσαμε και κρυφτήκαμε ξανά πίσω απ' αυτό που ακόμα μας χωρίζει από τον παλιό ανατολικό μας εαυτό.

ο μεσημεράς

Όλα τα παιδιά μεγαλώνουν με μια μαμά, ένα μπαμπά και έναν, τουλάχιστον, μπαμπούλα.

Ο μπαμπούλας αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της προσχολικής τους αγωγής. Πριν μάθουν να αγαπούν και να μισούν, πρέπει να μάθουν να φοβούνται. Τα παιδιά που μεγαλώνουν χωρίς να έχουν γνωρίσει το φόβο μπορεί να γίνουν έως και επικίνδυνα. Για αυτό και η παιδαγωγική αξία του μπαμπούλα είναι ανεκτίμητη. Και είναι πραγματικά άδικο που μεγαλώνοντας παύουν να πιστεύουν σε αυτόν και στο τέλος τον ξεχνούν. Θα έπρεπε κανονικά οι μπαμπούλες να μας συνοδεύουν σε όλες τις φάσεις της ζωής μας. Αλλά αυτό δεν γίνεται. Και φταίνει οι γονείς για αυτό. Που κάθονται κι επινοούν μπαμπούλες φανταστικούς αντί να γνωρίσουν στα παιδιά τους τους άλλους, τους υπαρκτούς. Που και πιο τρομακτικοί είναι και εν πάση περιπτώσει πιο αυθεντικοί.

Στο Βόλο, στις γειτονιές γύρω από το ποτάμι ζει ένας τέτοιος αυθεντικός μπαμπούλας. Το όνομά του είναι Μεσημεράς, γιατί κυκλοφορεί μόνο τα μεσημέρια. Κυρίως τα μεσημέρια του καλοκαιριού. Είναι ένας νέος άντρας, με κατάσπρα όμως μαλλιά. Φοράει ένα

στρατιωτικό τζάκετ και περπατάει πάντα ξυπόλητος. Κάποτε, όταν τον έπαιρναν στα σοβαρά –τόρα πια ούτε καν τον προσέχουν– τρομοκρατούσε τα παιδιά που δεν κοιμόντουσαν τα μεσημέρια. Γιατί τα παιδιά πρέπει πάντα να κοιμούνται τα μεσημέρια.

Γιατί είναι πραγματικά επικίνδυνο να μην κοιμούνται τα παιδιά τα μεσημέρια. Ειδικά τα μεσημέρια του καλοκαιριού.

ο συλλέκτης

Ούτε τριάντα δεν είμαι ακόμα. Κι όμως πρόλαβα και έζησα ήδη αρκετές ζωές σ' αυτά τα ούτε τριάντα. Τρόποι για να τις ξεχωρίσω υπάρχουνε πολλοί. Για να τις κατατάξω και κάποιο όνομα αντάξιο να τους χαρίσω. Άλλοτε με βάση το δωμάτιο που κάθε φορά γέμιζα ή με τα ρούχα που πεισματικά φορούσα. Τους φίλους που παίδευα ή το εκάστοτε κακό που να τόσο σχολαστικά να με παιδεύει άφηνα. Κι άλλοτε με αφορμή εκείνη που κοιτούσα ή που έβλεπα στο πλάι μου τα πρωινά, που απ' το ονειροδρόμιό μου βιαστικά επέστρεφα. Ίσως όμως η πιο ασφαλής οδός, για να δώσω τίτλο σωστό και δίκαιο σ' αυτές τις αρκετές ζωές, να είναι οι συλλογές μου.

Κάπως έτσι λοιπόν. Υπήρξε μια ζωή γεμάτη καρτ ποστάλ από μέρη εξωτικά που ποτέ τους δε με γνώρισαν. Κι έπειτα άλλη μια με σκοτεινά ενθύμια από τόπους που δεν υπήρξαν ποτέ. Από γραμματόσημα που ιδανικοί κι ανάξιοι εραστές είχαν με δάκρυα κολλήσει πάνω σε φακέλους αδειανούς. Από επιστολές που δε σταλήθηκαν ποτέ γιατί κανένα ταχυδρομείο ποτέ δε τόλμησε να τις μεταφέρει. Από μπουκάλια μπύρας από όλες τις

γωνίες του κόσμου κι ας είχε πάψει πια από καιρό ο κόσμος μας ο σφαιρικός γωνίες να έχει. Κι άλλες ζωές πιο κάτω. Κουτάκια από σπίρτα. Από παπούτσια. Από φάρμακα. Ζωές κουτάκια. Και φακελάκια ζάχαρης. Γλυκιάς μα και πικρής. Λευκής και μαύρης αλλά και πράσινης. Σπάνιας και πανάκριβης πράσινης ζάχαρης.

Κι ήταν στο τέλος μια ζωή που βάλθηκα να συλλέγω τα πρωινά της ξυπνήματα. Δέκα μήνες κι άλλα τόσα χρόνια. Δέκα μέρες ακριβώς κοιμόταν στο πλάι μου και δεν υπήρξε δεύτερη φορά που να τη δω με τον ίδιο τρόπο να ξυπνάει.

Στον τελευταίο κατακλυσμό έφυγα από το σπίτι μα ξέχασα το παράθυρό μου ανοιχτό. Και τρύπωσε από το παράθυρο ο καιρός που τόσο καιρό είχα επιμελώς απ' έξω κλείσει. Και μούσκεψαν τα σπίρτα και οι ζάχαρες. Και σκόρπισαν στον άνεμο οι εξωτικές οι καρτ ποστάλ και τα γραμματόσημα τα δακρυσμένα. Και μόνο τα πρωινά της ξυπνήματα απέμειναν μονάχα μες στη κάμαρα. Μόνο που το κακό τα μπέρδεψε κι αυτά. Και τα έκανε να μοιάζουν όλα μεταξύ τους. Ένα μεγάλο ξύπνημα τα έκανε. Βίαιο κι αποτρόπαιο. Σα μια ανάσταση νεκρού. Ρώτησε ποτέ κανείς νεκρό αν θέλει να αναστηθεί;

το σπίτι απέναντι

Απέναντι από το πατρικό μου υπάρχει ένα στοιχειωμένο σπίτι.

Για την ακρίβεια υπάρχει ένα στοιχειωμένο διαμέρισμα στην απέναντι πολυκατοικία. Το ξέρω πως τα περισσότερα σπίτια σήμερα στον κόσμο πλέον στοιχειωμένα είναι. Το συγκεκριμένο όμως δεν είναι ένα συνηθισμένο στοιχειωμένο σπίτι. Δεν κατοικείται από φαντάσματα. Αργόσχολα πνεύματα και ανεξήγητες υπάρξεις δεν το επισκέπτονται. Ποτέ κανένας γείτονας δεν άκουσε ανατριχιαστικούς ψιθύρους κι εφιαλτικές κραυγές να βγαίνουν απ' αυτό. Τίποτα το παράδοξο και το εξωπραγματικό δεν υπάρχει μέσα σ' αυτό το στοιχειωμένο σπίτι. Διότι το σπίτι το ίδιο είναι τόσο παράδοξο και εξωπραγματικό που κι οι πιο σκοτεινές κι απόκοσμες υπάρξεις αρνούνται να το κατοικήσουν.

Κι όμως το στοιχειωμένο αυτό διαμέρισμα έχει έναν ένοικο. Έναν δάσκαλο από την Καρδίτσα που το νοικιάζει εδώ και δεκαοχτώ χρόνια. Κι αυτά είναι όσα γνωρίζουν οι γείτονες για τον μυστηριώδη αυτόν άνθρωπο. Τίποτα άλλο. Και δεν γνωρίζουν τίποτα άλλο γιατί ο άνθρωπος αυτός δεν έχει μείνει ποτέ σ' αυτό το σπίτι. Δεκαοχτώ χρόνια τώρα, ποτέ

του δεν κοιμήθηκε σ' αυτό. Ούτε μια φορά δεν ήρθε να δει πώς είναι το σπίτι που νοικιάζει. Δεν έχει καν περάσει το κατώφλι του. Κι όμως επί δεκαοχτώ χρόνια τα νοίκια μπαίνουν κανονικά στο λογαριασμό του ιδιοκτήτη. Μυστήριο πραγματικό.

Λοιπόν, αυτόν τον άνθρωπο έτυχε να τον γνωρίσω πριν από μερικές μέρες. Τυχαία. Εντελώς συμπτωματικά συναντηθήκαμε, γνωριστήκαμε και μου αποκάλυψε το λόγο για τον οποίο τόσα χρόνια πληρώνει για ένα διαμέρισμα που ποτέ δεν έχει καν επισκεφτεί και όπου ποτέ του – μα πραγματικά ποτέ του - δε σκοπεύει να μείνει. Δυστυχώς, επίσης με παρακάλεσε να μη μιλήσω ποτέ γι' αυτό και σε κανέναν.

Κι εγώ δε μπορώ παρά να σεβαστώ την επιθυμία του.

δελτίο καιρού για πληγωμένους

Ισχυροί νότιοι άνεμοι θα πνέουν από τα μεσάνυχτα. Θα σας φέρουν σκέψεις κακές και ιδέες έμμονες που δε θα σας αφήσουν να κοιμηθείτε. Πυκνές νεφώσεις τις πρώτες πρωινές ώρες. Κι εσείς θα αναζητάτε ένα καθαρό μυαλό μέσα σε σύννεφα από ανησυχίες. Κι έπειτα έντονη ηλιοφάνεια και θερμοκρασίες εξαιρετικά υψηλές για την εποχή. Θα ξαναφέρουν στο προσκήνιο όλα τα απωθημένα και τις επιθυμίες σας που έμειναν ανεκπλήρωτες. Τέλος, βροχές και καταιγίδες. Χαλάζι στα πεδινά και στα ορεινά της ψυχής σας χιόνι και παγετός. Παγετός παντού. Κλειστείτε μέσα στο γαμημένο τον εαυτό σας και αποφύγετε τις άσκοπες μετακινήσεις! Για ακόμα μια μέρα οι πληγές σας θα παραμείνουν ανοιχτές.

το τέλειο έγκλημα

Κάποτε με ρώτησαν ποιο είναι το χειρότερο πράγμα που έχω κάνει στη ζωή μου. Εκείνη που με ρώτησε ήταν για μένα τότε σημαντική κι έτσι δε μπόρεσα να πω κάποια ανοησία για να την ξεφορτωθώ. Άνοιξα λοιπόν το αρχείο μου με τα εγκλήματα και διάλεξα να της αφηγηθώ την ιστορία της Άννας. Του κοριτσιού που σκότωσα στα δεκάξι μου.

Η Άννα ήταν συμμαθήτριά μου στο Λύκειο. Όμορφη δεν ήταν, αλλά εγώ τη γούσταρα. Και φυσικά δεν της το είπα ποτέ. Γίναμε φιλαράκια σε ένα πάρτυ όπου όλοι περνούσαν τέλεια εκτός από εμάς τους δύο. Εγώ της είπα ότι θέλω να γίνω ποπ σταρ κι εκείνη ότι θέλει να αυτοκτονήσει.

Δεν υπέφερε από κατάθλιψη ή κάτι παρόμοιο. Μεγάλες απογοητεύσεις δεν πρόλαβε να ζήσει. Στενόχωρες καταστάσεις και αισθήματα δεν την βάραιναν. Είχε ανθρώπους να την αγαπούν και όλες τις προοπτικές να κάνει πολλούς να την μισήσουν. Ήθελε απλώς να αυτοκτονήσει γιατί απλά δεν ήθελε να ζήσει. Και αποφάσισε να το κάνει καταπίνοντας ασπιρίνες.

Στο κουτάκι που βρήκε εκείνο το μεσημέρι στο σπίτι της είχαν απομείνει μονάχα δεκατρείς. Τις ήπие όλες και μετά μου τηλεφώνησε. Μου ζήτησε να βρεθούμε. Από τη φωνή της κατάλαβα ότι για κάτι σημαντικό και επείγον με ήθελε. Για αυτό και την έστησα μια ολόκληρη ώρα. Όταν έφτασα, τη βρήκα να κλαίει. Είχε μετανιώσει.

Στην αρχή την έβρισα. Μετά την παρηγόρησα. Την καθησύχασα πως δεν είναι αργά και πως, αν βιαστούμε λίγο, μπορεί να προλάβουμε. Υπάρχουν στιγμές όμως που κανένας άνθρωπος στον κόσμο δεν έχει τη διάθεση να βιαστεί. Και για κανένα λόγο. Όταν στο τέλος μου είπε ότι οι ασπιρίνες ήταν μόλις δεκατρείς, έβαλα τα γέλια. «Δεκατρείς είναι πολύ λίγες για να σου κάνουν κακό», της είπα.

Οι οδηγίες των φαρμάκων ήταν τα πρώτα μου αγαπημένα αναγνώσματα. Παρενέργειες, αντενδείξεις και όλα τα σχετικά λάτρευα κάποτε να τα μελετώ και να τα αποστηθίζω. Ήξερα καλά ότι η ημερήσια ενδεδειγμένη δοσολογία για έναν ενήλικα – ήμασταν σχεδόν ενήλικες τότε – δεν ξεπερνούσε τις τρεις ασπιρίνες. Της είπα ψέματα και την έστειλα για ύπνο σχεδόν ευτυχισμένη.

Την άλλη μέρα η Άννα δεν ήρθε φυσικά στο σχολείο. Τα δυσάρεστα τα μάθαμε την επομένη. Πέθανε στον ύπνο της χωρίς να το καταλάβει. Μπορεί και να νομίζει ακόμα ότι κοιμάται. Κι εγώ, που πρόλαβα

εκείνο το βράδυ να της πάρω ένα φιλί όταν την καληνύχτιζα, είχα κάνει στα δεκάξι μου το τέλειο έγκλημα.

Εκείνη που με ρώτησε δυσαρεστήθηκε από την απάντηση και μου το έδειξε. Μπορεί και να φοβήθηκε. Μπορεί και να μην το πίστεψε. Δε ξέρω. Πάντως σύντομα έπαψε να είναι σημαντική για μένα. Φροντίσαμε και οι δυο μας για αυτό. Στεναχωρέθηκα βέβαια. Κατάλαβα πως έκανα μεγάλο λάθος. Η ιστορία της Άννας δεν είναι το χειρότερο πράγμα που έχω κάνει στη ζωή μου. Ούτε για μένα που το είπα, ούτε για εκείνη που το άκουσε. Αν είχα επιλέξει κάτι άλλο, τώρα μπορεί και να ήταν μαζί μου ακόμα. Όπως και η Άννα.

αφρική

Είχε πάντα μια θέση στα όνειρά μου. Στα αληθινά μου όνειρα. Σε αυτά της υποσαχάριας ύπαρξής μου. Δεν ήθελα να την ταξιδέψω. Να ξαναγεννηθώ και να ξαναπεθάνω εκεί ζητούσα. Ρώτησα κάποια, που ήδη το είχε κάνει μια φορά, να μου πει. Τι είναι αυτό που δεν κατάφερε ακόμη να ξεχάσει από εκείνη τη μακρινή της ζωή. «Η σιωπή», μου απάντησε. Αυτό ήταν. Η σιωπή! Μου άρεσε η απάντηση. Με ικανοποίησε. Κι εγώ άλλωστε αυτό έχω να θυμάμαι από τα όνειρά μου.

Έψαχνα πάντα έναν λόγο καλό. Μια αφορμή. Μια πρόφαση να πάω να τη συναντήσω. Να τη γνωρίσω από κοντά. Μια αληθινά καλή ιδέα. Να μην αφήσει κανέναν να με εμποδίσει. Να πειστεί ακόμα κι εκείνο, το μεσογειικό κομμάτι της ύπαρξής μου. Έψαχνα, μα δε την έβρισκα. Κι έκαιγα στο μεταξύ τις άλλες μου ζωές εδώ τριγύρω με θράσος απέθαντου και ανυπομονησία μελλοθάνατου.

Και τότε ξαφνικά κι απρόσκλητα ήρθε και πάλι ο δαίμονάς μου. Πάλι την πιο κατάλληλη στιγμή. Για να δώσει και πάλι λύση με τον δικό του μοναδικό τρόπο. «Το στοίχημα της ζωής θέλει πρωταγωνιστές», μου είπε. «Γίνε ένας από αυτούς!»

Τι άθλια γλώσσα! Τι καραγκιόζης! Πήρε τη μορφή του στρατολόγου για να με εντυπωσιάσει. «Θα πάω μόνο αν έρθεις μαζί μου, πιστέ μου Σάντσο Πάντσα». «Εγώ είμαι ήδη εκεί, ανόητε», μου απάντησε. «Εγώ είμαι το εκεί. Τόσους αιώνες κυνηγιόμαστε κι ακόμη να με μάθεις; Εγώ είμαι το εκεί σου, κι αν σου αρέσει. Εγώ σου έτυχα. Κι αν δεν σου αρέσει, τα παράπονά σου στη διεύθυνση!» Το βούλωσα και πήγα να ετοιμάσω τις αποσκευές μου. Αύριο κιόλας αναχωρώ.

Πουθενά δεν έχω να πάω. Και πάλι εδώ θα μείνω. Αφού τα συμφέροντά μου εδώ τριγύρω σκορπισμένα ακόμα βρίσκονται. Όμως δεν μπορεί, ένα μικρό κομμάτι του σύμπαντός μου θα καταφέρω να το πακετάρω και να το στείλω. Να το αποστείλω εθελοντικά. Χαρά μεγάλη που θα κάνουν οι Αφρικανοί!

μεσάνυχτα ακριβώς

Είχα κάποτε έναν φίλο που ήθελε να καταστρέψει τον κόσμο. Τελικά, μάλλον δεν τα κατάφερε. Αν και προσπάθησε πολύ. Το κεφάλι του πάντως το έφαγε. Ωραίος τύπος. Κρίμα. Πολύ κρίμα.

Ένα μεσημέρι με πήρε και με ξύπνησε. Με πήρε και με σήκωσε. Με είχε ανάγκη. Με ήθελε για πειραματόζωο. Να δοκιμάσει πάνω μου το νέο του υπερόπλο. Με αυτό, έλεγε, θα κέρδιζε μιας πιτσιρίκας την καρδιά. Και θα έκανε τον γαμημένο άξονα της Γης να σταματήσει να γυρίζει. Προσφέρθηκα. Το ήξερα πως κινδύνευα. Αλλά γι' αυτό δεν είναι οι φίλοι; Άλλωστε τόσες ζωές στο δοκιμαστικό σωλήνα της ταπεινής μου ύπαρξης τόσα πειράματα ανέχθηκα. Ας το έκανα για άλλη μια φορά. Για κάποιον φίλο. Για ιερό σκοπό. Έφτασα μεσάνυχτα στο εργαστήρι του. Ήταν χτισμένο πάνω σε βράχο μυτερό. Στο κέντρο της Λιμνούπολης. Στην καρδιά της Βαβυλώνας. Στη γειτονιά των πορνών. Των βδελυγμάτων της Γης. Βδέλυγμα κι εκείνος, μόνο ανάμεσά τους μπορούσε με άνεση να ζει και να δημιουργεί.

Μεσάνυχτα μπήκα στο εργαστήρι του. Μεσάνυχτα βγήκα. Δηλαδή, όταν βγήκα, τα μεσάνυχτα ήμουν

εγώ. Ξαναγεννήθηκα στο εργαστήρι του και πήρα τη μορφή του δώδεκα ακριβώς. Μαύρα μεσάνυχτα. Έτσι, υποτίθεται, τον σύμπαντα κόσμο θα κατακτούσαμε.

Μα δεν προλάβαμε. Ξημέρωσε και του έκαψε του φίλου η αυγή τα μάτια και τα όνειρα. Κι απέμεινα εγώ, μεσάνυχτα ακόμη ακριβώς, να προσποιούμαι πως είμαι δώδεκα το μεσημέρι.

Το φθινόπωρο του 1989 ήρθα για πρώτη φορά σε επαφή με εξωγήινο πολιτισμό. Κάποιος μου χτύπησε την πόρτα και αφού τότε πάντα κάποιον περίμενα, έτρεξα για να ανοίξω. Έξω από την τότε πόρτα μου στέκονταν δύο αλλόκοτες και αδιάκριτες υπάρξεις. Φάνηκαν να θέλουν κάτι να μου πουλήσουνε, ενώ με κλεφτές ματιές προσπαθούσαν να κοιτάξουν μέσα στο τότε σπίτι μου. Ο ένας είχε ολόκληρο το σώμα, τα ρούχα και τα παπούτσια του καλυμμένα με εκατοντάδες μικρά ματάκια. Ο άλλος είχε ένα μάτι κι αυτό τεράστιο εκεί που εμείς οι γήινοι έχουμε το στόμα. Σκέφτηκα να τους πω να περάσουν στο σαλόνι μου. Μα είδα από την πλάτη μου την ακαταστασία του σαλονιού και της φιλοξενίας τη βρωμιά και το μετάνιωσα. Κι εκείνοι, λες και διαβάσανε τη σκέψη μου και τη μετάνοια, ανοιγοκλείσανε του μακρινού πλανήτη τους όλα τα βλέφαρα. «Μια άλλη φορά», με ευχαριστήσανε. Μου υποσχέθηκαν πως θα έρθουνε ξανά. Πως κάποτε θα επιστρέψουνε να βάλουνε μια τάξη. Να καθαρίσουνε τον κόσμο και το σπίτι μου. Έφυγαν χωρίς να κατορθώσουν να μου πουλήσουν και να αγοράσουν τίποτα. Πισωπατώντας στα σκαλιά, αμετανόητοι, κλέβοντας ματιές μέχρι την τελευταία

στιγμή. Έκλεισα την πόρτα και επέστρεψα σκεπτικός στην ακαταστασία μου και ντροπιασμένος στη βρωμιά μου. Λίγα λεπτά μετά η πόρτα χτύπησε ξανά. Τι θέλουν πάλι, αναρωτήθηκα. Αν και είχα ανάψει όλα τα φώτα, έφτασα ψηλαφώντας ως την είσοδο. Την πόρτα άνοιξα, μα απ' έξω δεν ήτανε κανείς. Άκουσα βήματα να φεύγουν βιαστικά. Κάποιο παλιόπαιδο, βιαστικά συμέρανα.

«Τι θέλεις να γίνεις, όταν μεγαλώσεις;» τη ρώτησα. Ήταν σκοτεινά και δε θυμάμαι καλά. Μπορεί και να ήταν εκείνη που με ρώτησε. Έστρεψε το βλέμμα της έξω από το παράθυρο. Κοίταζε κάπου έξω και έμοιαζε να σκέφτεται την απάντηση. Κάπου εκεί έξω μπορεί και να υπήρχε το δικό της Άλεφ. Κάπου εκεί έξω πρέπει να ήταν γραμμένες οι απαντήσεις σε όλου του κόσμου τα ερωτήματα. Έκλεισε τα μάτια της για να δει καλύτερα. Για μια στιγμή. Και μετά τα άνοιξε διάπλατα. Έτσι ξαφνικά και απροειδοποίητα. Ταράχτηκα σφόδρα. Κι εγώ και το σύμπαν ολόκληρο. Κι εγένετο σεισμός. Πολλά μεγάλος σεισμός. Πέτρα πάνω στην πέτρα δεν έμεινε κάτι να μας θυμίζει. Τι τεράστια που έγιναν τα μάτια της! «Γιατί έχεις τόσο μεγάλα μάτια;» τη ρώτησα. «Για να σε φάω καλύτερα», έκανε να με τρομάξει. «Άφησε τα αυτά! Κάλι σε ρώτησα. Τι θέλεις να γίνεις, όταν μεγαλώσεις; Πες μου!» Κάτι απάντησε μα εγώ δεν άκουσα καλά και ξαναρώτησα. «Καλά!» μου χαμογέλασε. «Κι εγώ;» «Κι εσύ καλά!» κι έκανε να με φιλήσει. «Τι κι εγώ; Τι καλά; Κοίταξε τριγύρω σου! Κοίτα να δεις τι έκανες! Τίποτα όρθιο δεν άφησες. Ο κόσμος του τέλους του κόσμου! Δε λέω, κάπως έτσι το φανταζόμουνα, αλλά...»

«Τι αλλά;» με πρόλαβε. «Δε χαίρεσαι που το έζησες;
Που το περάσαμε παρέα; Μην ανησυχείς! Θα
μεγαλώσουμε και όλα θα τα ξαναφτιάξουμε. Όλα!
Από την αρχή. Μέχρι και κάποιο καινούριο
προπατορικό αμάρτημα θα βρούμε να κάνουμε.
Θυμάσαι; Καταστροφή – Δημιουργία. Καταστροφή –
Δημιουργία. Τικ – Τακ. Τικ – Τακ. Τικ – Τακ...»

ο θάνατος δεν υπάρχει

Για να υπάρξει κάτι, πρέπει να καταγραφεί στη μνήμη μου. Και για να καταγραφεί στη μνήμη μου, πρέπει να γίνει πρώτα αντιληπτό από τις αισθήσεις μου. Όταν θα πεθάνω όμως και γίνω ξανά σκόνη αστρική, όλα αυτά, μνήμη, κρίση, αισθήσεις και αισθήματα θα χαθούν μαζί μου. Άρα ο θάνατός μου δεν θα προλάβει να υπάρξει. Άρα δεν υπάρχει λόγος να φοβάμαι τον θάνατο. Δεν είναι ανόητο να φοβάμαι κάτι που δεν υπάρχει;

Εντάξει, υπάρχει ο θάνατος των άλλων. Αυτόν τον θάνατο τον είδα, τον άγγιξα, τον μύρισα. Τον κατάλαβα και τον θυμάμαι πολύ καλά. Και ο δικός μου φαντάζομαι πως θα υπάρξει για κάποιους άλλους. Για μένα τον ίδιο όμως ο δικός μου θάνατος δεν θα υπάρξει ποτέ. Πάει και τελείωσε. Δεν θέλω να προχωρήσω περισσότερο το συλλογισμό μου αυτό γιατί στο τέλος θα πιστέψω πως είμαι αθάνατος. Και ο κίνδυνος να την ψωνίσω έτσι, με τόσο άδοξο τρόπο, караδοκεί. Γι' αυτό αφήνω τον θάνατο και επιστρέφω στο κυρίως θέμα. Στον φόβο. Αφού λοιπόν τα λέω τόσο ωραία και τα πιστεύω κιόλας όλα αυτά, τότε γιατί εξακολουθώ να φοβάμαι πως θα πεθάνω; Μα για τον ίδιο ακριβώς λόγο που

στα πάρτι των παιδικών μου χρόνων έτρεμα μήπως
και χρειαστεί να φύγω πριν αυτά τελειώσουν. Γιατί
δεν μπορώ να συμβιβαστώ με την ιδέα πως το πάρτι
θα συνεχιστεί χωρίς εμένα.

Ας έρθει λοιπόν η συντέλεια του κόσμου να
ξεμπερδεύουμε.

Σάββατο ξημερώματα. Στην ερημιά του κόσμου. Στο πουθενά. Όλη τη νύχτα οδηγώ. Κι έχω στο πλάι μου τον Άλλο να κοιμάται. Με το ένα μάτι ανοιχτό. Με τα χεράκια του στο στήθος σταυρωμένα. Ανοίγω το ραδιόφωνο. Κι ανοίγει κι ο Άλλος και το άλλο του το μάτι. Κι ακούμε παρέα τον πλανήτη γύρω από τον ήλιο να γυρνά. Κι από τον εαυτό του γύρω. Αν γύριζα έτσι κι εγώ, τρελό θα με φωνάζανε. Γι' αυτό κι εγώ τραβάω ευθεία. Οδηγώ. Κι έχω στο πλάι μου τον Άλλο. Παρέα, για τελευταία φορά τον βλέπουμε μαζί. Ο κόσμος ξημερώνει!

«Θέλεις να το πάρω κι εγώ λιγάκι; Να σε ξεκουράσω, θέλεις; Κι εγώ ευθεία πάω». Πιάσε τον χάρτη εσύ καλύτερα. Ψάξε! Να δεις πού είμαστε. Τι έχουμε ως τώρα αφήσει πίσω μας. Τι άλλο μπροστά μας περιμένει. Και πιάνει ο Άλλος τους χάρτες να μασουλά. Και την πυξίδα για πρωινό να καταπίνει. «Τι να τα κάνεις όλα αυτά; Αφού έχεις εμένα. Ξερά ποτάμια πίσω μας. Βράχοι βουνά μπροστά μας. Μα πάντα εγώ στο πλάι σου. Ιδανικός συνοδηγός. Πότε σ' απογοήτευσα;» Πότε;

Δική του ιδέα ήταν το ταξίδι αυτό. Αυτός το ονειρεύτηκε. Και με έπεισε πως το είχα δει κι εγώ.

Το ίδιο όνειρο. Πως ταξιδεύαμε, λέει. Πως διασχίζαμε όλη τη χώρα. Πως κάπου βόρεια πηγαίναμε. Κάπου βαθιά. Κάπου παλιά. Πονούσε κάπου. Κι εκεί όπου πονούσε, λέει, βρίσκαμε μια γη χωρίς ανθρώπους. Ανθρώπους χωρίς καρδιές, χωρίς κεφάλια βρίσκαμε. Και πίσω από τα κεφάλια τους. Και μέσα στις καρδιές τους, το ίδιο το όνειρό μας ξαναβρίσκαμε. Το ξαναβλέπαμε. Ξανά. Μαζί και πάλι. Το δέντρο, το πλατάνι. Που κάτω από τα κλωνάρια του θα ξαναγεννηθούμε, λέει. Και σκάβαμε στις ρίζες του. Μια μέρα και μια νύχτα σκάβαμε. Κι εκεί βαθιά. Εκεί παλιά. Το θησαυρό ανακαλύπταμε. Της γης τον πρώτο τον χρυσό και των εθνών τον πλούτο. «Ξύπνα! Πάμε το μερτικό μας να τρυγήσουμε! Πάμε! Εκεί, μας περιμένει. Πάμε να τον προλάβουμε! Πριν κι άλλοι τον ονειρευτούν. Πριν να ξυπνήσουν οι άλλοι. Σκέψου καλά! Εκείνη σκέψου! Τι δώρα θα της κάνεις. Και με τα δώρα αυτά δική σου πάντα θα 'ναι».

Και έτσι με έπεισε. Και ξεκινήσαμε έτσι. Φορτώσαμε τα σύνεργα, θλίψη, θυμό και θέληση, και φύγαμε. Και έφυγαν ξοπίσω μας οι μέρες και οι μήνες. Κι έγιναν βράχια τα βουνά. Ξεράθηκαν τα ποτάμια. Κι ακόμη ταξιδεύαμε. Κι όλο της Γης το τέλος, το δέντρο, το πλατάνι δεν το βρίσκαμε. Κι όλο στα ίδια μέρη, λες και ξαναρχόμασταν. Λες κι ο πλανήτης βάλθηκε πως είναι σφαιρικός να μας φανεί. Σ' εμάς να το αποδείξει. Σ' εμάς, που πρώτοι τον πιστέψαμε.

Σάββατο ξημερώματα, πρωί Σαββάτου. Θέλω καφέ.
Ο Άλλος χωνεύει την πυξίδα και τους χάρτες. Και το κεφάλι του έξω απ' το παράθυρο κρεμά. Τα κατσαρά του ν' ανεμίζουν. Ο ήλιος να τον θρέφει. Στρίβω τσιγάρο. Δεν τον ρωτάω πια. Πως έχουμε χαθεί το ξέρω. Πάνε μέρες που έβαλα το πέτρινο γεφύρι για σημάδι. Και είπα πως θα τον σκότωνα, αν το ξαναπερνούσαμε. Επτά φορές το μέτρησα το πέτρινο γεφύρι. Κι ακόμα ζει ο άθλιος. «Τι σ' έπιασε; Βουίζει ο τόπος πέτρινα γεφύρια. Και όλα τα ίδια μοιάζουν. Να! Βάλε εμένα για σημάδι! Γεφύρι είμαι κι εγώ. Βάλε τον ήλιο, που είναι πέτρα! Βάλε Εκείνη!»

Τι λέει ο δρόμος; Κοίταξε! Τι γράφει η επιγραφή, στο δρόμο πλάι; Πωγωνιανή. Περάσαμε από δω. Θυμάσαι, εξυπνάκια; Τον πόνο που σκορπίσαμε εδώ τον ξέχασες; Και παρακάτω; Κομνηνά. Τα φιλιά που ληστέψαμε; Τα τσίπουρα που ήπιαμε κάτω απ' τα δέντρα, τα πλατάνια; Άλλα φιλιά κι άλλα πλατάνια αυτά. Το λάθος μας νωρίς το καταλάβαμε και συνεχίσαμε. Παρανέστιον. Πίσω από τα κάγκελα. Απ' το σταθμό πιο πίσω. Δυο μετανάστες τσιγάρο μάς ζητήσανε. Πιο μετανάστες εμείς και ψέματα, πως δεν καπνίζουμε, τους είπαμε. Τα δόντια μας απ' τον καπνό κιτρίνισαν. Πρασίνισε η γλώσσα από το ψέμα. Κι ύστερα. Μελίβοια. Μην κάνεις πως ξεχνάς! Και από δω περάσαμε. Από τη βρύση ήπιαμε νερό και μούσκεψε η ψυχή μας. Και τα παλιά μας μυστικά

στη βρύση τα βουτήξαμε. Και φαρμακώθηκε όλο το χωριό. Και ψόφησε ο κόσμος όλος. Και παρακάτω; Σοχός και Μεταξάδες. Για μιας σκιάς το όνειρο που τόσοσ κόσμος σφάχτηκε το λησμονάς; Γιατί γελάς; Θυμάσαι πώς τους γάβγιζες; Κι απ' τον φόβο, απ' την ελπίδα έτρεμες. Γελάς. Τώρα γελάς. Βλέπεις την προφητεία να πληρώνεται και είσαι ευτυχισμένος. Πώς το 'πε ο ποιητής; Πως εκείνος –τάχα– με τη μνήμη την πιο αδύναμη στο τέλος θα επιζήσει.

Πρωί Σαββάτου, Σαββάτου μεσημέρι. Μεσημέρι που όλα τα λυγά. Που τίποτα δεν μένει. Στέκει ο πλανήτης στον ήλιο του απέναντι και τον κοιτά στα μάτια. Λιώνουν τα όνειρα. Οι ανησυχίες τρέχουν. Σκιά να βρούνε να κρυφτούν. Κι εγώ ακόμα οδηγώ. Πεινώ, διψώ. Ιδρώνω τη φανέλα μου, στεγνώνω τα φτερά μου. Ξερά ποτάμια αφήνω πίσω μου. Βράχια, βουνά τρέχω για να προλάβω. Κι έχω τον Άλλο πλάι μου. Ιδανικό συνοδηγό. Σφυρίζει εμβατήρια. Βαστάει την κοιλιά του. Αναζητά τα σύνεργα. Θλίψη, θυμό και θέληση. Σωπαίνει. Απολογείται. «Εντάξει, έχουμε χαθεί. Τι θες εγώ να κάνω;» Στρίβω τσιγάρο. Κι αρχίζει πάλι να μιλά. Φιλοσοφεί. Παραληρεί. Ξερνά και συνεχίζει. Πως είναι, λέει, το ταξίδι κι όχι ο προορισμός. Πάει καιρός που προορισμοί έπαψαν να υπάρχουν. Και το ραδιόφωνο, ήχος τριγμός, φωνή λυγμός τον συνοδεύει. Πως και το τέλος, το δέντρο, το πλατάνι να μη βρούμε και πάλι πίσω νικητές θα επιστρέψουμε. Πως στα μπαλκόνια θα

βγουν τα κρίματα, τα εγκλήματά μας όλα, να μας υποδεχτούν. Θριάμβους τα λάθη μας θα στήσουν. Θα μας υμνούν, θα μας τιμούν. Κι οι νύχτες που χαθήκανε σ' εμάς θα επιστρέψουν. «Κι όπως μόνον Εκείνη σε έχει πει, στις πολιτείες τους ονόματα θα σπείρουν. Οδός Μωρό μου. Πλατεία Αγάπη μου. Θα σε θυμούνται». Σκάσε πια! Τον δρόμο κοίταζε μπροστά! Τον δρόμο, σε παρακαλώ! Τον δρόμο μόνο.

Σάββατο μεσημέρι, απόγευμα Σαββάτου. Κι έχω σε κάμπο μπει πλατύ. Και μια χαράδρα αρπακτικό μπροστά με περιμένει. Κι όλο οδηγώ. Κι έχω στο πλάι μου τον Άλλο να μετρά. Να τραγουδά του δρόμου τις επιγραφές. Να ψέλνει. Εράτυρα. Γαλατινή. Μεσ στο μυαλό μου Εκείνη τριγυρνά. Κι έχει φανεί και το φεγγάρι. Πέτρα κι αυτό, έχει βαλθεί γύρω μου να γυρνά. Πώς γίνεται όλα στον κόσμο να γυρίζουν διαρκώς και να ζαλίζομαι εγώ μονάχα; Ποιος τα 'χει φτιάξει έτσι; Δροσάτον. Ποντοηράκλεια. Στο πλάι του δρόμου σταματώ. Κι αφήνω τη μηχανή και την ψυχή μου αναμμένη. Είναι η ώρα που πάντα τής τηλεφωνώ. Τα ίδια για να πούμε. Πως χάθηκα για να τη βρω. Χαθήκαμε. Την παίρνω. Καλεί. Μου απαντάει. Μίλα μου! Είσαι καλά; Πες μου! Έχει κάτι αλλάξει;

«Με ακούς; Είμαι καλά. Μα άκουσε, πίσω να μη γυρίσεις! Συνέχισε! Πίσω πια δεν υπάρχει. Κι είναι όλα όπως τ' άφησες. Απόγευμα Σαββάτου. Κι είναι

όλα σαν το φιλί που μου έσπρωξες στην πόρτα. Φιλί
φυγή. Κι είναι όλα κόκκινα, σαν το μπλουζάκι που
φορούσες. Σ' ακούω. Το ίδιο μπλουζάκι φοράς
ακόμα. Φόρα το! Μα άκουσε, πίσω να μη γυρίσεις!
Συνέχισε! Συνέχισε και θα με βρεις! Και όλα θα
ξαναέρθουν. Γιατί όλα εδώ πίσω έχουν χαθεί.
Χάθηκαν οι Δευτέρες. Που ερχόσουν απ' τη δουλειά.
Με πείραζε. Σου το 'χα πει. Να μην ξανάρθεις.
Χάθηκαν οι Σεπτέμβρηδες. Βιαζόσουν τα πουλόβερ
σου να βάλεις. Κι ας ήταν ο Αύγουστος έξω απ' την
πόρτα μας ακόμη. Χάθηκε το εννιάμισι. Το έντεκα
και τέταρτο πάει. Χάθηκε κι αυτό. Τι ώρα να σε
ξυπνήσω; Κοιμήσου κι άλλο, αν θες. Μα άκουσε,
πίσω να μη γυρίσεις! Δεν θα με βρεις. Τίποτα δεν θα
βρεις. Όλα μαζί σου έφυγαν. Κι εγώ μαζί με εκείνα».
Το κλείνω. Το σπάω. Το πετώ. Νόημα πια δεν έχει.
Εδώ βαθιά δεν πιάνουν τα τηλέφωνα. Εδώ παλιά δεν
πιάνουν τα φρένα. Γυρνώ και βλέπω τον Άλλο το
τιμόνι να κρατά. Τον οδηγό να παριστάνει. Κατέβα!
Τα σύνεργα στην πλάτη σου φορτώσου! Θλίψη,
θυμό και θέληση. Δεν έμεινε πολύ. Θα πάμε με τα
πόδια.

Απόγευμα Σαββάτου, άγιο σαββατόβραδο. Βγαίνω
απ' τον κάμπο τον πλατύ. Και μια χαράδρα
αρπακτικό μπροστά με καταπίνει. Κι έχω στο πλάι
μου τον Άλλο να σφυρίζει. Με τη σκιά μου παίζει.
Ψηλώνει. Ομορφαίνει. Δεν έχει καταλάβει τίποτα.
Τίποτα δεν φοβάται. Τι χαίρεσαι, άθλιε; Πες μου,

γιατί γιορτάζεις; «Για σένα χαίρομαι, ανόητε. Το πένθος σου γιορτάζω. Που έχασες τον παράδεισο. Κι η Γη όλη δική σου!» Συνοδοιπόρος ιδανικός, τον τρέλανε η ερημιά. Τον κούρασαν τα σύνεργα που κουβαλά στην πλάτη. Τραβώ απ' τον σάκο τον θυμό. Στη μέση μου τον δένω. Είναι βαρύς. Είναι στενός. Κι όμως. Με τον θυμό πιο γρήγορα πηγαίνω. Και στη χαράδρα χάνομαι. Βαθιά χαράδρα, δροσερή. Χαρά χαράδρα. Κι έχω ξοπίσω μου τον Άλλο να σφυρίζει. «Μη βιάζεσαι! Μην οργίζεσαι! Κοίτα με! Δεν σφυρίζω εγώ. Ο άνεμος σφυρίζει. Εδώ βαθιά. Εδώ παλιά, φυσάει ο άνεμος γλυκά. Φυσάει και πονάει. Σφυρίζει ο άνεμος. Θροΐζουν τα κλωνάρια. Άκου! Στο τέλος φτάνουμε. Σφυρίζει τέλος ο άνεμος. Είμαστε κοντά. Το φτάνουμε το δέντρο, το πλατάνι!» Άγιο σαββατόβραδο. Υπάρχει τέλος τελικά, Θεός υπάρχει! Το φτάνουμε. Το βρίσκουμε. Στις ρίζες σκάβουμε βαθιά. Ιδρώνουμε τον άνεμο. Ματώνουμε το χώμα. Σαββάτο βράδυ αρχίζουμε. Και σαν δαγκώσουμε τον πρώτο τον χρυσό και των εθνών τον πλούτο θα 'ναι Σαββάτο βράδυ.

Και το Σαββάτο στέρεψε. Τελείωσε ο χρόνος. Γιατί κι αυτό ήταν γραφτό. Πως θα νυχτώσει Σάββατο και Κυριακή δεν θα 'χει να μας περιμένει. Κι εμείς να σκάβουμε βαθιά. Παλιά να πολεμάμε. Κι αν οι πλανήτες σώπασαν, οι πλάνητες γυρίζουν. Τσακίζουν τα σύνεργα. Κομμάτια η θλίψη σπάει.

Στομώνει η θέληση. Μόνο ο θυμός κρατάει.
Κουράζεται ο Άλλος. Στέκεται.

Μα εγώ φορώ τον πρώτο τον χρυσό. Και των εθνών
τον πλούτο βάφομαι. Βαθιά χτυπώ. Τραβώ παλιά. Κι
ο πόνος ξεπροβάλλει!

Κάτω απ' τα φύλλα του χρυσού. Μεσ στα φτερά του
πλούτου, μάτια χτυπώ. Τραβώ μαλλιά. Το σώμα
αυτό το ξέρω. Τρέχει ο Άλλος πλάι μου τον πόνο να
φωτίσει. Μην πλησιάζεις! Φύγε μακριά! Το βλέπω.
Είναι Εκείνη. Βλέπω τη μέση, τον λαιμό, τα γόνατά
της. Όλα όπως τ' άφησα. Βλέπω, μα δεν ακούω.
Βλέπω τον κόσμο να ξαναπιάνει τον χορό. Κι
αρχίζουν πάλι οι πλανήτες να γυρίζουν, και τη δική
μου πλάνη τώρα βλέπω. Βλέπω την Κυριακή να
έρχεται. Βλέπω ξανά τον χρόνο και ζαλίζομαι. Βλέπω
ξανά Εκείνη! Μα δεν ακούω τίποτα. Μόνο τον Άλλο
πλάι μου. Ιδανικός συνένοχος. Ακόμη να σφυρίζει.
Βλέπω τον θυμό πάνω του να υψώνεται. Κρατάει ο
θυμός ακόμη. «Κάν' το, λοιπόν! Μη φοβηθείς! Αυτό
σου απέμεινε μονάχα. Αυτό και είσαι πια
ελεύθερος! Προχώρα! Μη διστάζεις!» Κι αλλάζει ο
Άλλος. Κι Εκείνη γίνεται ξανά. «Κάν' το, μωρό μου!
Αγάπη μου, τελείωνε! Κι η Γη όλη δική σου!» Και
κατεβάζω τον θυμό. Κι ανοίγει τριαντάφυλλο του
Άλλου το κεφάλι. Ποτάμι το αίμα του ποτίζει το
δέντρο, το πλατάνι. Θεριεύει το πλατάνι.
Ανδρώνεται. Κι απλώνει τα κλωνάρια του. Και με τις
ρίζες του τυλίγει τον πλανήτη. Και ο πλανήτης γύρω

από τον ήλιο συνεχίζει να γυρνά. Κι από τον εαυτό
του γύρω.

Και ξημερώνει Κυριακή. Και βγαίνω απ' τη χαράδρα.
Κυριακή πρωί στου κόσμου την ερημιά. Στο
πουθενά. Σ' εμένα. Στον κάμπο τον πλατύ μονάχος
περπατώ. Κι ο κόσμος ξημερώνει.

ο (...)

Ποτέ μου δεν επιθύμησα να αποκτήσω συγκατάκοιο. Ήμουν σίγουρος. Αν αναγκαζόμουν να το κάνω, φίλος με αυτόν δεν θα γινόμουν ποτέ. Αργά ή γρήγορα θα τον μισούσα. Και θα τον έκανα και εκείνον να με σιχαθεί. Δεν θα μου γλίτωνε. Αν ήδη ήταν φίλος, από φίλο θα τον έχανα. Όσο πιο δικός μου άνθρωπος θα ήταν, τόσο πιο ξένους θα μας κατανοούσε η συγκατοίκηση. Καλά καλά τη δική μου την παρουσία δεν αντέχω κάποιες φορές. Πόσω μάλλον του άλλου.

Κι όμως. Χωρίς να το έχω επιλέξει. Χωρίς να το γνωρίζω. Πριν προλάβω να το αντιληφθώ και να αντιδράσω, ήρθε εκείνος. Ήρθε και τρύπωσε ο Ερμής στην κάμαρά μου μέσα. Εντάξει, συγκατάκοιος κανονικός δεν ήταν. Ούτε άνθρωπος κανονικός δεν κατάφερε ποτέ να γίνει. Δημιούργημα της φαντασίας μου αυτός κι εγώ ίσως της δικής του. Ποτέ δεν έμαθα την αλήθεια. Και πάντα να μαντέψω προσπαθώ.

Ήταν φτιαγμένος από θάνατο και πάντα για θάνατο μου μιλούσε. Γι' αυτό κι εγώ τον ονόμασα, έτσι και για να αστείευτώ λιγάκι, (...). Λες και ήταν κουκλάκι

που μου χάρισαν για να μου κρατάει συντροφιά,
όταν έσβηναν τα φώτα κι ο ύπνος αργούσε να 'ρθει.

Συγκάτοικος κανονικός δεν υπήρξε ποτέ ο (...). Δεν ανταποκρινόταν στις υποχρεώσεις της συγκατοίκησης. Μα δεν ζητούσε και πολλά πράγματα. Στ' αλήθεια, με τα λίγα και τα ασήμαντα ευχαριστιόταν. Στα έξοδα του σπιτιού φυσικά δεν συμμετείχε. Δραχμή δεν έδωσε ποτέ. Μα εμένα δεν με πείραζε. Εκείνος όμως κάποια στιγμή άρχισε να αισθάνεται ενοχές κι έψαχνε τρόπο να βρει τη θέλησή μου την καλή να μου ανταποδώσει.

Κι ένα βράδυ, που και πάλι του ύπνου τα πανιά δεν φαίνονταν στου δωματίου τον ορίζοντα, μου το 'σκασε το μυστικό. Την τέχνη την απόκρυφη. Τη σκοτεινή σοφία των αιώνων μού τη μαρτύρησε. Αυτό που πάντα έψαχνα να βρω χωρίς ποτέ να το 'χω καταλάβει, ήρθε εκείνος να μου το φανερώσει. Κι έτσι με δίδαξε να δίνω ζωή σ' αυτά που ως τότε μονάχα φανταζόμουν. Μου έμαθε πώς να γίνονται οι σκέψεις μου σκιές και πώς οι σκιές υπάρξεις. Με ξάφνιασε αλήθεια. Πού να το είχα φανταστεί πως αυτός, που μόνο για να θερίζει τον είχα ικανό, ήξερε και τόσο καλά να σπέρνει.

Έτσι κι εγώ βάλθηκα να αποδειχτώ άξιος που μου φανερώθηκε τέτοια σοφία. Κι άρχισα να κάνω τις σκέψεις μου σκιές και τις σκιές υπάρξεις. Στην αρχή για να του δείξω πόσο καλός μαθητής είμαι. Κι

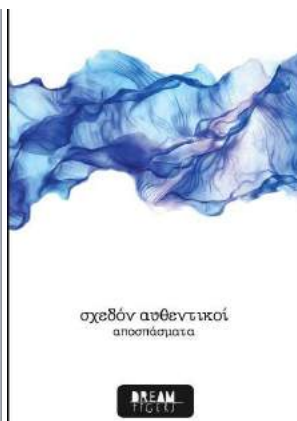
έπειτα από περιέργεια. Κι ύστερα από λαιμαργία.
Μα ξαφνικά, και πριν προλάβω να τον βαρεθώ, με
βαρέθηκε εκείνος. Σηκώθηκε και έφυγε. Κι απέμεινα
εγώ σ' ένα αδειανό δωμάτιο φαντάσματα γεμάτο.

Die geisterei die ich rief wert d' ich nun nicht los.

<http://onemansland.blogspot.com/>

κυκλοφορούν επίσης
από τις εκδόσεις dreamtigers

κεντρική διάθεση:
www.dreamtigers.gr

**το τελευταίο χάρτινο βιβλίο του Γιάννη Αντάμη,
«Λεγεώνα»,
κυκλοφορεί από τις Εκδόσεις Χαραμάδα.**

unless it comes howlin' out of you

**στον Τριαντάφυλλο
Βόλος, Μάιος 2019**

one man's land
©
γιάννης αντίμης,
dreamtigers